

Viite

-

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu 21.-22.10.2024 Luxemburgissa. Suomea kokouksessa edustaa maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Maatalous- ja kalastusneuvosto pyrkii poliittiseen yhteisymmärrykseen neuvoston asetuksesta koskien Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodeksi 2025. Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2025 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävää enimmäistuottoa (Maximum Sustainable Yield, MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee ICCAT:n vuosikokouksesta, joka järjestetään Limassolissa Kyproksella 11.-18.11.2024. Suomi ottaa käytävän keskustelun tiedoksi.

Maatalous- ja kalastusneuvosto pyrkii hyväksymään päätelmät yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta. Suomi tukee tavoitetta saavuttaa yhteisymmärrys neuvoston päätelmistä maatalous- ja kalastusneuvostossa 21-22.10.2024. Puheenjohtajavaltion viimeisin kompromissiehdotus on mennyt Suomen kannalta oikeaan suuntaan.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee EU:n elintarvikeketjun kohtaamista haasteista. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi vaikuttaa EU:ssa siihen, että eläintuotannossa noudatettavat toimintatavat tukevat eläinten hyvinvointia myös muissa jäsenmaissa. Tuotepakkausten alkuperä- sekä tuotantotapamerkintöjä parannetaan. Eläintauteja ja kasvintuhoojia torjutaan aktiivisesti.

Lisäksi maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä. Suomi tukee komissiota meneillään olevien kauppasopimusneuvotteluprosessien pikaisessa loppuun saattamisessa. Olemassa olevia sopimuksia tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin ja laajasti toimeenpanon ja aktiivisten vienninedistämistoimien kautta. On tärkeää, että sopimusten vaikutuksia omaan tuotantoon seurataan aktiivisesti.

Asialista:**MAATALOUS- JA KALASTUSNEUVOSTON KOKOUS
LUXEMBURGISSA 21.-22.10.2024**

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Neuvoston asetus Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2025
(Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 3 kohta)
Poliittinen yhteisymmärrys

ICCAT:n vuosikokous (Limassol, Kypros, 11.–18. marraskuuta 2024)
Keskustelu

Päätelmät viljelijäpainotteisesta vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta
Hyväksyminen

EU:n elintarvikeketjun kohtaamat haasteet
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
Keskustelu

Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset
Komission tiedotusasia
Keskustelu

Muut asiat**Maatalous**

- a) Elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä käsitelleen ”Food waste – 2024-2030” -konferenssin tulokset (Budapest, 1. lokakuuta 2024)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
- b) YMP-alan johtajien kokouksen tulokset (Budapest, 10.–12. syyskuuta 2024)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
- c) EU:n maksajavirastojen johtajien konferenssin tulokset (Budapest, 16.–18. lokakuuta 2024)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

d) (mahd.) Merimetsojen ja hylkeiden metsästämisen tehostaminen sekä hyljetuotteiden kauppakieltoa koskevat kysymykset
Ruotsin valtuuskunnan tiedotusasia mm. Suomen tukemana

Komission ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2025 ja asetuksen (EU) 2024/257 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21-22.10.2024

Eduskuntatunnus

E 52/2024 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Itämeren vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksia koskeva tieteellinen neuvo on saatu 31.5.2024. Komission antoi 26.8.2024 ehdotuksensa kalastusmahdollisuuksista Itämerellä vuonna 2025. Pohjanlahden silakkaa koskeva ICES:n neuvo on saatu 16.9.2024 ja sitä koskeva komission epävirallinen asiakirja 23.9.2024.

Maatalous- ja kalastusneuvoston on määrä päättää kyseisestä ehdotuksesta kokouksessaan 21-22 lokakuuta 2024. Ehdotusta ja epävirallista asiakirjaa käsitellään valmistelevasti myös Itämeren alueen jäsenvaltioiden kalastusfoorumissa BALTFISH:ssa sekä neuvoston työryhmässä.

Suomen kanta

Peruskanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2025 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävää enimmäistuottoa (Maximum Sustainable Yield, MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee siten vahvistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Itämeren päältäan ja Pohjanlahden lohien TAC

Lohikantojen vahvistaminen on Suomelle prioriteetti. Suomi kannattaa ICES:n neuvon ja komission ehdotuksen perusteella vuodeksi 2025 ratkaisua, jonka mukaan TAC asetettaisiin 40 000 lohien merisaaliin (kaupallisen ja vapaa-ajankalastuksen) perusteella siten, että määrästä vähennetään komission ehdotuksen mukaisesti vapaa-ajankalastuksen saalis (1 340 lohta), ilmoittamattomat saaliit (1 550 lohta), hylkeiden vahingoittamat (1 860 lohta) sekä alamittaisina vapautetut ja kuolleet lohet (370 lohta), jolloin TAC asetettaisiin 34 787 loheksi. Suomen kiintiö olisi 8 989 lohta.

TAC vahvistettaisiin vain sivusaaliita varten, mutta Pohjoisella Itämerellä, Ahvenanmerellä, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella (leveyspiirin 59°30'N pohjoispuolella osa-alueilla 29N, 30 ja 31) voitaisiin neljän merimailin sisäpuolella kutuvaelluksen aikana (toukokuun alun ja elokuun lopun välisenä aikana) kalastaa lohta kohdennetusti sekä kaupallisessa että vapaa-ajankalastuksessa. Itämeren päältäalla leveyspiirin 59°30'N eteläpuolella ja 59°30'N pohjoispuolella neljän merimailin ulkopuolella kiellettäisiin siis sekä lohien kaupallinen että vapaa-ajankalastus kokonaan.

Lisäksi pyritään siihen, että aiempien vuosien tavoin muut Itämeren jäsenvaltiot sitoutuisivat siirtämään hyödyttömiksi jäävät lohikiintiönsä tarvittavilta osin ylläpitämään Suomen (ja Ruotsin) rannikkokalastusta ICES:n tieteellisen neuvon mahdollistamalla tasolla. On tärkeää, että tämä sitoumus säilyy EU-tasolla ja Suomessa säilyy kansallisella tasolla mahdollisimman suuri harkintavara päättää, otammeko siirtoja vastaan muilta jäsenvaltioilta. Näin pystymme kansallisesti ottamaan ICES:n tieteellistä neuvoa ja komission ehdotusta paremmin huomioon lohikantojen tilan ja lohien nousun jokiin kaikissa tilanteissa, on lohikannan tila sitten heikentymässä tai tavoitteiden mukaisesti paranemassa. Tämän mahdollisuuden hyödyntämistä harkitaan kuten aiemminkin kansallisesti lohitalanteen ja erityisesti lohien nousua jokiin koskevan tiedon perusteella. Tänä vuonna Suomi ei ottanut vastaan siirtoja muilta jäsenvaltioilta. Kesän 2024 heikko lohinousu ei puolla lohikiintiöiden siirtämistä Suomelle myöskään ensi vuonna.

Reaktion heikkoon lohinousuun Suomi pyrkii myös siihen, että jäsenvaltiot sitoutuisivat olemaan siirtämättä vuoden 2024 lohikiintiöiden käyttämättömiä osia vuodelle 2025. Suomen osalta tämä tarkoittaisi, että 1 666 lohta (10 %:n käyttämätön osuus Suomen vuoden 2024 kalastuskiintiöstä, jonka komissio normaalisti siirtäisi Suomelle automaattisesti) ei siirrettäisi kuluvalta vuodelta suurentamaan vuoden 2025 lohikiintiötä, vaan Suomen lohien kalastuskiintiö olisi ensi vuonna 8 989 lohta.

Suomi lähtee siitä, että lohienkalastuksen säätelytoimenpiteiden tulee kohdella kaupallista ja vapaa-ajan kalastusta (ml. kalastusmatkailu) tasapuolisesti.

Suomi kannattaa lisäksi teknisten kalastussääntöjen jatkamista. Leveyspiirin 59°30'N pohjoispuolella osa-alueilla 29N, 30 ja 31 touko-elokuussa neljän merimailin sisäpuolella lohien vapaa-ajankalastusta ei rajoitettaisi EU säännöksiin.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot edelleen valvovat, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja että lohenkalastuksen edellä mainittua kieltoa Itämeren pääaltaalla noudatetaan.

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohen monivuotinen suunnitelma.

Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomenlahden lohen TAC

Suomi kannattaa Suomenlahden lohen TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti (9 440 kpl) siten, että hylkeiden vahingoittamien lohien sekä vapautettujen alamittaisten (kuolleet) lohien määrä ja arvioitu raportoimaton saalis (yht. 491 lohta) sekä Venäjän osuus (9,3 %, 832 lohta) vähennetään, jolloin EU TAC olisi komission ehdotuksen mukaisesti noin 8 117 lohta. Suomen lohikiintiö olisi 7 285 lohta.

Pohjanlahden silakan TAC

Suomi kannattaa Pohjanlahden silakan TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti Fmsy vaihteluvälin kutukannan kokoon suhteutetun alarajan ja pistearvon välillä siten, että TAC olisi 66 446 – 74 515 tonnia. Komissio ehdottaa vaihteluvälin alinta lukua.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon Fmsy vaihteluvälin kutukannan kokoon suhteutetun alarajan ja pistearvon välillä siten, että TAC olisi 95 340 – 125 344 tonnia.

EU:n TAC muodostuisi vähentämällä Venäjän osuus (9,5 %) ja ottamalla huomioon Riianlahden ja pääaltaan välinen vaellus, jolloin EU:n TAC olisi 83 881 – 111 034 tonnia (108 – 175 % lisäys verrattuna vuoden 2024 EU TAC:iin 40 368 tonnia). Komissio ehdottaa vaihteluvälin alinta lukua.

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin ala- ja ylärajan välillä siten, että TAC olisi 30 394 – 45 235 tonnia.

EU:n TAC muodostuisi ottamalla huomioon Riianlahden ja pääaltaan välinen vaellus ja Fmsy olisi kalastuskuolevuuteen perustuvan komission ehdotuksen mukaisesti 41 635 tonnia.

Läntisen silakkakannan TAC

Suomi kannattaa ICES:n neuvon mukaisesti nollasaalista läntiselle silakkakannalle.

Komissio ehdottaa läntiselle silakalle sivusaalis TAC:a, jonka määrä olisi 394 tonnia. Lisäksi komissio ehdottaa, että aiemmin sallittu pienimuotoinen silakan rysä- ja verkkokalastus tulisi kielletyksi.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin ala- ja ylärajan välillä siten, että TAC olisi 130 195 – 169 131 tonnia.

TAC:n tasossa tulee ottaa huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 117 071 – 152 082 tonnia (42 – 24 % vähennys verrattuna vuoden 2024 EU TAC:iin 201 000 tonnia). Komissio ehdottaa vaihteluvälin alinta lukua vähennettynä yhdellä tonnilla (117 070 tonnia).

Itäisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa sitä, että turskalle asetetaan vain sivusaalis-TAC aiempien vuosien mukaisesti. Suomi myös kannattaa nykyistä kuturauhoitusta (touko-elokuu) ja vapaa-ajankalastuksen kieltämistä turskan pääasiallisilla esiintymisalueilla osa-alueilla 24 – 26. Suomi pitää tärkeänä, että sivusaalis-TAC asetetaan riittävän korkealle tasolle, jotta vältetään tilanteet, joissa sivusaalis-TAC:n pienuus rajoittaisi perusteetta muuta kalastusta.

Komissio ehdottaa sivusaalis-TAC:n määräksi 191 tonnia.

Turskan sivusaaliskiintiön kohdennettu käyttö osana tutkimuskalastusta olisi aiempien vuosien mukaisesti sallittava, jotta turskakannan tilan kehitystä voidaan arvioida. Vaihtoehtoisesti tulee sallia turskaan kohdentuva pienimuotoinen kalastus alle 12 metrin pituisilla muuta kuin trooleja käyttävillä kalastusaluksilla läntisen silakan vuotta 2024 koskevan ratkaisun mukaisesti.

Lisäksi Suomen kannalta on tärkeää, että jäsenvaltiot sitoutuvat edelleen turskaa koskeviin kiintiövaihtoihin niin, että turska ei muodostu pullonkaulalajiksi muiden lajien kalastuksessa niille jäsenvaltioille, joiden turskakiintiöt ovat pienet.

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa sitä, että turskalle asetetaan vain sivusaalis-TAC aiempien vuosien mukaisesti.

Komissio ehdottaa sivusaalis-TAC:n määräksi 93 tonnia.

Punakampela

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti siten, että TAC on enintään 20 062 tonnia osa-alueilla 22 – 32.

Komissio ehdottaa TAC:n säilyttämistä vuoden 2024 tasolla 11 313 tonnia.

Meritaimen

Suomi kannattaa sitä, että meritaimenen kaupallisen kalastuksen kieltoa jatketaan myös vuonna 2025 neljää meripeninkulmaa kauempana perusviivoista mitattuna.

Komissio ehdottaa tämän rajoituksen jatkamista.

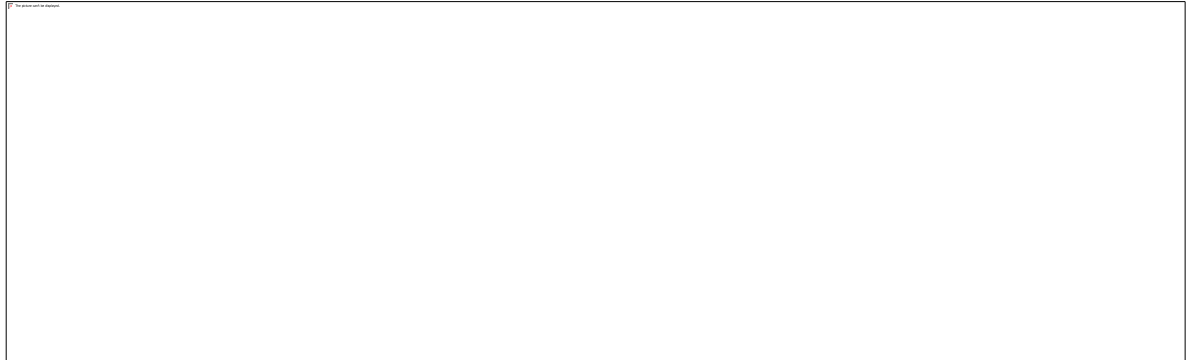
Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Suomi on neuvotteluprosessin aikana valmis hyväksymään ja valmistelemaan oma-aloitteisesti sellaisia ratkaisuja (esim. kalastuksen ajallisia ja alueellisia rajoituksia), jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi ja Suomen tavoitteiden edistämiseksi neuvostossa.

Pääasiallinen sisältö

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 31.5.2024 neuvonsa vuoden 2025 TAC:sta Itämeren kalakannoille (ks. taulukko alla). ICES:n neuvot muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Neuvoissa ei ole otettu huomioon TAC:n asettamisessa huomioon otettavia silakan vaelluksia pääaltaan ja Riianlahden välillä eikä Venäjän osuutta silakka-, kilohaili- ja lohikannoista.

Komissio antoi 26.8.2024 ICES:n neuvojen perusteella ehdotuksensa neuvoston asetukseksi Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuonna 2025. Alla olevassa taulukossa on esitetty ICES:n neuvot ja komission ehdotukset TAC:ksi. Komissio täydensi ehdotuksensa Pohjanlahden silakan TAC:n osalta epävirallisella asiakirjalla, joka annettiin 23.9.2024 perustuen ICES:n 16.9.2024 antamaan neuvoon.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestäväen enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltä tasoa pienempi. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat. Tornionjoen lohikanta arvioidaan olevan MSY tilassa. Pohjanlahdella on myös eräitä heikommassa tilassa olevia lohikantoja.

ICES tuo neuvossaan esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille. ICES toteaa, että MSY lähestymistavan ja varovaisuusperiaatteen perusteella niillä merialueilla, joilla esiintyy eri kantojen lohia, lohisaaliin pitäisi olla nolla (kaupallinen ja vapaa-ajankalastus) vuonna 2025. ICES kuitenkin esittää, että osa-alueilla 29N-31 (Pohjoinen-Itämeri, Ahvenanmeri, Saaristomeri ja Pohjanlahti) rannikkoalueilla lohta voisi kalastaa touko-elokuun aikana enintään 40 000 kpl.

ICES on laskenut todennäköisyyksiä eri lohikantojen vaelluspoikastuotannolle vuoden 2025 kalastuksen eri skenaarioiden perusteella. Ljungan joen lohikanta arvioidaan olevan Rlim viitearvon (70-95 prosentin todennäköisyys saavuttaa lohikannan arvioitua vaelluspoikastuotantoa yhdessä sukupolvessa) yläpuolella eri skenaarioissa ja jo aiempina vuosina. Tämä poistaa vuoteen 2024 aiheutuneen ICES neuvon loheen kohdistetun kalastuksen kiellosta osa-alueilla 29N ja 30 (merialue Ahvenanmerestä Merenkurkkuun) ja osoittaa, että Suomen kriittinen lähestymistapa kieltoon on ollut aiheellinen.

ICES tuo neuvossaan esiin huolen siitä, että neuvoston asetuksella hyväksytty poikkeaminen, jonka nojalla vetouistelussa saadaan pääaltaalla ja Pohjanlahdella ottaa saaliiksi yksi rasvaeväleikattu lohi päivässä, aiheuttaa ICES:n uuden arvion mukaan noin 2 000 (aiempi arvio 4 – 5 000) luonnonlohen kuolevuuden, koska kaikki lohet eivät selviä vapautuksesta. ICES toteaa, että olisi tarpeen lopettaa mahdollisuus lohen vapaa-ajankalastukseen lukuun ottamatta kalastusta touko-elokuussa ICES osa-alueiden 29N – 31 rannikkoalueilla.

Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä. Keila ja Kunda ovat poikastuotannon perusteella saavuttaneet MSY tilan, joskin Keilan poikasmäärät ovat vuonna 2023 pudonneet.

ICES toteaa lisäksi, että lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen ja että istutettavien lohien rasvaeväleikkausta tulisi jatkaa.

Pohjanlahden silakkakanta on uudella vuosituhannella vähitellen pienentynyt. Loppusyksystä 2022 silakoiden kunto on parantunut aiemmasta laihtumisesta, mikä oli erityisen voimakasta vuosina 2021 ja 2022. Luonnonvarakeskuksessa on käynnissä tätä koskeva tutkimustyö. ICES joutui ottamaan lisääaikaa arvioidakseen Pohjanlahden silakan kutukannan koolle ja kalastuskuolevuudelle uudet viitearvot syyskuun puoliväliin mennessä, jonka perusteella TAC voidaan asettaa kalastuskuolevuuden MSY vaihteluvälin mukaisesti.

ICES:n uuden arvion mukaan Pohjanlahden silakan TAC:n asettamisen kannalta keskeiset viitearvot ovat seuraavat (aiempi arvio suluissa):

- Kutukannan koon viitearvo Btrigger, joilla voidaan saavuttaa kestävä enimmäistuotto pitkällä aikavälillä, nousisi 613 355 tonniin (aiemmin 533 515 t.),
- Kutukannan koon viitearvo Blim, jonka alittuessa lisääntymiskyky saattaa alentua, nousisi 389 938 tonniin (aiemmin 376 571 t.), ja
- Kalastuskuolevuuden arvojen vaihteluväliä, jonka sisällä kaikki kalastuskuolevuustasot johtavat kestävään enimmäistuottoon (MSY) pitkällä aikavälillä, 0,193 - 0,218 (aiemmin 0,206 – 0,272).

ICES arvioi, että Pohjanlahden silakan kutukannan koko on vuonna 2024 539 609 tonnia (vuonna 2023 526 061 tonnia) ja kalastuskuolevuuden (F) arvioidaan olleen vuonna 2023 0,160 (vuonna 2022 F:n arvioidaan olleen 0,192). Silakkakannan arvioidun koon kasvu on tärkeä parannus, joka myös estää komissiota soveltamasta sen vuonna 2023 ensimmäistä kertaa ehdottamaa perustetta (asetuksen 2016/1139 artikla 4 kohta 6) silakan kalastuksen kieltämiseksi. Silakkakannan vahvistuminen osoittaa, että Suomen kanta ja neuvoston ratkaisu silakan kalastuksen jatkamisesta tieteellisen neuvon perusteella vuonna 2024 oli perusteltu.

Pohjanlahden silakan TAC vahvistettiin vuodelle 2024 ICES:n neuvon perusteella ennätyksellisen pieneksi 55 000 tonniin. ICES:n uusi neuvo tarkoittaisi TAC:n suurenusta 21 – 36 prosentilla vuodelle 2025.

ICES arvioi, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kutukanta on edelleen tavoitetasoa pienempi, joskin se on noussut korjaavia suojatoimenpiteitä edellyttävää kokoa (Blim) suuremmaksi. Tämä on tärkeä parannus kannan tilassa, joka myös estää komissiota soveltamasta sen vuonna 2023 ensimmäistä kertaa ehdottamaa perustetta (asetuksen 2016/1139 artikla 4 kohta 6) silakan kalastuksen kieltämiseksi. Kantaan kohdistuva kalastuskuolevuus on vähentynyt tavoitetasoa pienemmäksi. Silakkakannan vahvistuminen osoittaa, että Suomen kanta ja neuvoston ratkaisu silakan kalastuksen jatkamisesta tieteellisen neuvon perusteella vuonna 2024 oli perusteltu.

Riianlahden silakan kutukanta ylittää merkittävästi tavoitetasonsa ja kalastuskuolevuus alittaa enimmäistasonsa.

Kilohailin kutukanta on pienentynyt, mutta on edelleen tavoitetasoa suurempi ja kalastuskuolevuus noin enimmäistasolla. Kilohailin uusimmat vuosiluokat on arvioitu hyvin pieniksi, mutta niiden tasoon liittyy suuri epävarmuus. Komissio ehdottaa, että käytetään ICES:n vaihteluvälin alinta lukea vähennettynä yhdellä tonnilla, jolla otettaisiin huomioon ICES:n arvio siitä, että kanta voi tasan viiden prosentin riskillä pienentyä alle Blim tason. Näin komissio soveltaa asetuksen 2016/1139 artiklan 4 kohtaa 6.

ICES:n tiedoista käy ilmi, että itäisen turskan kutukanta on pienentynyt vuodesta 2015 lähtien ja on viimeisten viiden viimeisimmän vuoden aikana ollut alle Blim arvon. Kalastuskuolevuus on kuitenkin pienentynyt vähäiseksi. ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuvan suosituksen 0 saaliista osa-alueilla 24-32.

Läntisen turskakannan tila on vuonna 2023 annetun neuvon perusteella hieman kohentunut, mutta edelleenkin sen koko ja kalastuskuolevuus eivät ole MSY tavoitetasoissa. Vuoden 2023 vuosiluokka arvioidaan aiempia suuremmaksi. ICES:n neuvo vuodelta 2023 annettiin kahdelle vuodelle, eli myös vuodelle 2025.

Komissio ehdottaa epävirallisessa asiakirjassaan myös turskan vapaa-ajankalastuksen kieltämistä paitsi Itämeren eteläisillä merialueilla (osa-alueet 22 - 26) myös kaikille siitä pohjoiseen oleville merialueille ml. Suomen vesille. Suomessa ei harjoiteta turskan kohdennettua vapa-ajankalastusta.

Meritaimenen osalta EU:ssa ei tehdä päätöksiä TAC:sta. Itämerellä on satoja meritaimenkantoja, jotka vaeltavat rannikkojen lähivesillä. Tämän takia meritaimenkannat eivät muodosta yhteistä kalavaraa, jonka kattava sääteleminen EU:n vahvistamalla TAC:illa olisi tarkoituksenmukainen hoitotoimenpide. ICES toteaa meritaimenta koskevassa neuvossaan, että meritaimeneen kohdistuvaa kalastusta tulisi vähentää luonnonvaraisten meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä. Suomessa luonnonvaraiset meritaimenet ovat merialueilla rauhoitettuja. Saaliiksi saa kaikessa kalastuksessa ottaa vain eväleikattuja (= istutettuja) meritaimenia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto 6.6.2024 ja 11.9.2024

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.-15.10.2024

Eduskuntakäsittely

E 39/2024 vp, MmVL 12/2024 vp ja YmVL 11/2024 vp

E 52/2024 vp, MmVL 15/2024 vp ja YmVL 12/2024 vp

Suuri valiokunta 18.10.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Neuvoston vahvistamat TAC:t ja kalastuskiintiöt eivät pääsääntöisesti vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on edustaja kalastusjaostossa.

Taloudelliset vaikutukset

ICES:n neuvon mukainen Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden silakkakiintiön merkittävä suureneminen parantaisi olennaisesti kalastuselinkeinon ja silakan jalostusteollisuuden toimintaedellytyksiä. Tämä koskee niin trooli- kuin rysäkalastusta. Kilohailikiintiön pieneneminen ei olennaisesti vaikuta tilanteeseen, koska pieni silakkakiintiö on ollut troolikalastusta pääasiassa rajoittava tekijä.

Lohenkalastuksen salliminen osa-alueilla 29N ja 30, eli pohjoisella Itämerellä, Saaristomerellä, Ahvenanmerellä, Selkämerellä ja Merenkurkussa vahvistaisi merkittävästi rannikkokalastuksen toimintaedellytyksiä, koska lohi on usealle rannikon kaupalliselle kalastajalle keskeinen saalislaji, joka toimii tärkeänä perustana muullekin kalastukselle. Toisaalta Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiön pieneneminen komission ehdotuksen mukaisesti rajoittaisi jo merkittävästi rannikon lohenkalastusta. Lohen kalastajahinta voisi tämän johdosta hieman nousta, joka tasapainottaisi saalisvähennemästä aiheutuvaa taloudellista menetystä.

Lohenkalastuksen salliminen olisi myös taloudellisesti merkittävää merialueella harjoitettavalle kalastusmatkailulle, erityisesti Ahvenanmaalla. Komission ehdotus lohen vapaa-ajankalastuksen rajoittamisesta Saaristomeren, Ahvenanmeren ja Pohjanlahden alueveisiin neljän merimailin sisäpuolelle on tärkeä avaus, koska se mahdollistaa uudelleen lohen kalastamisen vuoden 2024 sovelletun kiellon jälkeen. Sen sijaan aiemmin sallitun istutuslohen vapaa-ajankalastuksen kieltäminen neljän merimailin ulkopuolella vähentää vapaa-ajankalastuksen pyyntimahdollisuuksia. Suomen osalta se tarkoittaisi lähinnä lohen vetouistelun kieltämistä neljän merimailin ulkopuolella pohjoisella Itämerellä, Saaristomerellä, Ahvenanmerellä ja Pohjanlahdella.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa pyrkineet yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta. Saksan puheenjohtolla pyritään myös vuoden 2025 TAC:sta yhteisymmärrykseen BALTFISH:ssa.

Asiakirjat

ICES:n tieteelliset neuvot: <https://www.ices.dk/advice/Pages/Latest-Advice.aspx>

Komission ehdotus (12844/2024 PECHE 317)

Komission epävirallinen asiakirja (13712/24 PECH 370)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 162458
Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494

VAHVA-tunnus

EU/61/2024

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/61/2024-MMM-52

Lehtinen Heikki

7.10.2024

ICCAT-vuosikokous (Limassol, Kypros, 11.-18.11 2024 – maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Suomen kanta

Suomi ottaa käytävän keskustelun tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Asiakirjoja ei ole saatavilla.

Neuvostossa käydään keskustelua eräistä keskeisistä ICCAT:n vuosikokouksen aihekohdista.

ICCAT (International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas) on kansainvälinen alueellinen kalastusjärjestö (RFMO, Regional Fisheries Management Organization), jonka erityisenä tehtävänä on tonnikalojen ja tonnikalojen kaltaisten lajien kestävä kalastuksen edistäminen ja hallinnointi. Edellä mainittujen lajien lisäksi järjestö käsittelee mm. miekkakaloja ja haita. Järjestön puitteissa tehdään mittavaa tutkimustyötä ja

sovitaan kalastuksen valvontaa koskevista velvoitteista. Järjestön konventioalue kattaa Atlantin lisäksi Välimeren ja sopimusosapuolina on 52 maata.

Tyypillisesti vuosikokouksen asialistalla ovat mm. tonnikalakantojen enimmäissaaliiden asettaminen kestäväälle tasolle sekä kalastusta koskevien teknisten kalastusmääräysten (pyydysten tekniset ominaisuudet, kalastuskiellot jne.) asettaminen. Lisäksi sovitaan kalastuksen valvontaa koskevista yksityiskohdista. Tonnikalajien lisäksi vastaavia järjestelyjä sovitaan myös miekkakaloille ja eri hailajeille.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU17 8.10.2024

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.-15.10.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 18.10.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Asiakirjoja ei ole saatavilla.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Heikki Lehtinen MMM/LVO, 0407709496

VAHVA-tunnus

EU/61/2024

Liitteet

Viite

Päätelmät viljelijäpainotteisesta vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto pyrkii hyväksymään yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tulevaisuutta koskevat neuvoston päätelmät kokouksessaan 21.-22.10.2024 Luxemburgissa. Maatalouden erityiskomitea valmisteli keskustelua kokouksissaan 16.9.2024, 30.9.2024 ja 11.10.2024. Unkari toimitti 7.10.2024 päivitetyn version luonnokseksi neuvoston päätelmiksi (13125/1/24 REV 1). Ennakkotietojen mukaisesti on todennäköistä, että päätelmäluonnoksesta käydään keskustelua vielä neuvoston kokouksessa.

Suomen kanta

Suomi tukee tavoitetta saavuttaa yhteisymmärrys neuvoston päätelmistä maatalous- ja kalastusneuvostossa 21-22.10.2024. Puheenjohtajavaltion viimeisin kompromissiehdotus on mennyt Suomen kannalta oikeaan suuntaan.

Suomen ennakkovaikuttamiskantoja EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen (2028-) on linjattu valtioneuvoston kanslian selvityksessä E 31/2024 vp.

Hallitus edistää suomalaisen ruoantuotannon toimintaedellytyksiä osana eurooppalaista ruoantuotantoa. Suomi korostaa, että maataloutta on voitava harjoittaa kannattavalla tavalla unionin kaikissa jäsenvaltioissa.

Hallitusohjelmassa todetaan, että maatalouden kannattavuus on edellytys suomalaisen ruoantuotannon jatkumiselle. Kotimaisen elintarviketuotannon kestävyys ja kilpailukyky kulkevat käsi kädessä.

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan tulee keskittyä ruokaturvan parantamiseen. Tukijärjestelmää on kehitettävä ja yksinkertaistettava siten, että maataloustuet kohdistuvat nykyistä paremmin varsinaiseen ruoantuotantoon.

Maanviljelijöiden tekemä työ ympäristökuormituksen vähentämiseksi on arvokasta, ja sen on oltava kannustavaa ja kustannustehokasta.

Suomi katsoo, että yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmiä ja niiden valvontaa tulisi yksinkertaistaa ja toimeenpanon aiheuttamaa hallinnollista taakkaa vähentää.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio Unkari pyrkii puheenjohtajakaudellaan laatimaan päätelmät yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta.

Yleisesti päätelmäluonnoksessa luodaan kuvaa tulevaisuuteen keskittyneestä, viljelijä-keskeisestä YMP:sta, joka tähtää viljelijöiden kilpailukyvyn parantamiseen ja aseman parantamiseen ruokaketjussa. Päätelmäluonnoksessa nostetaan esiin viljelijäystävällinen toimeenpanomalli, viljelijöiden kannustaminen vihreään siirtymään ja kestävämpään maataloussektoriin, riskien ja kriisien hallinta, sekä tutkimus- ja innovaatiovetoinen maataloussektori. Puheenjohtaja on MEK:n keskustelussa korostanut, että MEK:n mandaatti on keskittyä päätelmissä vain yhteiseen maatalouspolitiikkaan eikä näin ollen päätelmäluonnokseen sisälly osioita esimerkiksi monivuotisesta rahoituskehyksestä tai kansainvälisestä kaupasta.

Päätelmäluonnoksen ensimmäisessä versiossa tuotiin esiin, että maataloussektori on merkittävässä roolissa EU:n ruuantuotannossa ja elävien maaseutualueiden ja eurooppalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisessä. Päätelmäluonnoksessa myös tunnustettiin viljelijöiden vakaiden tulojen tärkeys. Viljelijöiden ikääntyminen ja sukupolvenvaihdosten vähäisyys tunnistetaan päätelmäluonnoksessa alaa vaivaaviksi haasteiksi, joihin tulee etsiä ratkaisuja. Päätelmäluonnoksessa tuodaan esiin tarve yksinkertaistaa CAP-suunnitelman toimeenpanoa ja siihen liittyviä prosesseja hallinnollisen taakan helpottamiseksi. Lisäksi päätelmäluonnoksessa tunnistetaan viljelijöiden tärkeä rooli vihreässä siirtymässä, mutta muistutetaan tarpeesta löytää tasapaino kestävyuden eri ulottuvuuksien välillä.

Puheenjohtajavaltio on toimittanut maatalouden erityiskomitean 11.10. keskusteluun päätelmäluonnoksesta version 13125/1/24 REV 1. Päätelmäluonnos on pääosiltaan pysynyt samana, mutta puheenjohtaja on tehnyt tarkennuksia useisiin kirjauksiin jäsenvaltioiden kanssa käymiensä keskusteluiden pohjalta.

Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa korostetaan, että yhteisen maatalouspolitiikan tulisi säilyä yhteisenä ja strategisena politiikkavälineenä, ja alleviivataan tarvetta politiikan alojen synergioille ja politiikkakoherenssille, sekä kunnollista vaikutustenarviointia liittyen maatalouteen ja maaseutualueisiin. Luonnoksessa korostetaan myös molempien YMP:n pilareiden vahvaa toimenpidekokonaisuutta myös jatkossa. I pilarin osalta on mainittu mm. suorien tukien, tuotantoon sidottujen tukien ja sektoritoimien tärkeys viljelijöiden tulojen tasapainottajana.

Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa korostetaan myös, että markkinaorientoituneen yhteisen maatalouspolitiikan ohella on tarve myös muun muassa parantaa elintarvikeketjun toimivuutta, parantaa sopimuksentekoa, organisointia ja yhteistyötä maatalousalalla ja torjua epäreiluja kauppatapoja.

Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa alleviivataan, että viljely luonnonhaitta-alueilla vaatii lisäponnisteluja, ja viljelijöille tulisi korvata nämä ponnistelut, lisäkustannukset ja tulonmenetykset näillä alueilla.

Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa tuodaan esiin, että I pilarin ekojärjestelmät ovat tärkeä toimenpide maataloussektorin siirtymisessä kohti kestävämpiä viljelykäytänteitä. Lisäksi päätelmissä todetaan, että maatalousalalla on rajalliset mahdollisuudet vähentää luonnollisessa prosessissa aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä, joten uusia ratkaisuja tarvitaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Uudessa versiossa huomioidaan, että ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen on joillekin viljelijöille haastavaa, ja korostetaan tarvetta sääntöjen joustavuudelle. Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa korostetaan myös II pilarin alaisten viljelijöille vapaaehtoisten ympäristötoimenpiteiden tärkeyttä ja edelleen kehittämistä.

Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa tunnistetaan vesi maataloustuotannon keskeisenä voimavarana ja korostetaan vesistöjen resilienssin vahvistamista sekä veden hallinnan ja saatavuuden parantamista EU:ssa.

Päätelmäluonnoksen uusimmassa versiossa korostetaan myös, että tutkimus ja innovointi ovat keskeinen tekijä kestävässä ja kilpailukykyisessä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuotannossa ja jalostuksessa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on neuvoston päätelmät. Neuvoston päätelmien hyväksyminen edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti suunnittelee oma-aloitemietinnön laatimista liittyen yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuuteen.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 10.10.2024

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.-15.10.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 18.10.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**Asiakirjat**

13125/1/24 REV 1

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallenius, MMM/RO/EUKA, puh. 0295162073, sanna-helena.fallenius@gov.fi

Erityisasiantuntija Hanna Muroma, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 038, hanna.muroma@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

Liitteet -

Viite -

EU:n elintarvikeketjun kohtaamat haasteet - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Lokakuun maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee puheenjohtajavaltio Unkarin aloitteesta EU:n elintarvikeketjun kohtaamista haasteista.

Suomen kanta

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi vaikuttaa EU:ssa siihen, että eläintuotannossa noudatettavat toimintatavat tukevat eläinten hyvinvointia myös muissa jäsenmaissa. Tuotepakkausten alkuperä- sekä tuotantotapamerkintöjä parannetaan. Eläintauteja ja kasvin-tuhoojia torjutaan aktiivisesti.

Hallitusohjelmassa todetaan, että terveyttä ja hyvinvointia tulee edistää erilaisilla ennalta ehkäisevillä toimilla. Yksi keino on varmistaa, että kuluttajalle annetaan oikea-aikaisesti riittävät tiedot ravitsemukseen liittyvän päätöksenteon tueksi. Suomi vaikuttaa EU:ssa elintarvikkeista annettavien tietojen kehittämiseksi.

Valtioneuvoston kirjelmän U 15/2024 vp mukaisesti Suomi pitää kannatettavana, että komissio ehdottaa toimia myös ruokaketjun kehittämiseksi ja viljelijöiden tasapuolisemman aseman edistämiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio Unkari on toimittanut asiasta tausta-asiakirjan, jossa se kertoo EU:n elintarvikeketjun viimeaikaisista ja tulevaisuuden haasteista keskittyen ketjun kohtaamiin eläintauti- ja kasvituhoojien tuomiin haasteisiin sekä elintarvikkeiden kuluttajainformaatioon.

EU:n elintarvikeketju, johon sisältyy alkutuotanto, elintarviketeollisuus, tukku- ja vähittäiskauppa sekä ruokapalvelut, työllistää yhteensä 29 miljoonaa ihmistä (14 % EU:n työllisistä) ja ketjun arvonlisä on 800 miljardia euroa. Tausta-asiakirjassa todetaan, että EU:n elintarvikeketju on kohdannut odottamattomia haasteita niin eläintautien kuin kasvituhoojien leviämisestä. Toimivaltaisten viranomaisten hätätoimet potentiaalisten eläin- ja kasvituhoojakriisien ehkäisemiseksi olivat yli 900 miljoonaa euroa vuosina 2021-2022. Elintarvikeketjun toimijoiden taloudellisia menetyksiä ei ole laskettu mukaan summaan.

Tausta-asiakirjassa viitataan, että sisämarkkinarahasto on oikeudellinen perusta EU:n tuelle näissä toimissa ja kerrotaan, että vuosittainen osa-rahoitettu tukisumma on ollut 40 miljoonaa euroa. Viime vuosina jäsenvaltioiden eläinlääkintä- ja kasvinterveyden torjunta- ja hävittämishjelmiin osoitettu unionin yhteisrahoitusosuus on kuitenkin laskenut merkittävästi aiempiin vuosiin verrattuna. Tausta-asiakirjassa todetaan, että esiintyvien ja uudelleen esiintyvät taudit ja tuhoajat aiheuttaa tulevaisuudessakin haasteita EU:n elintarvikeketjun toimijoille ja kansallisille viranomaisille. Taloudellisten näkökohtien lisäksi eläintautien torjunta on tärkeää, kun kamppaillaan mikrobilääkeresistenssiä (AMR) vastaan.

Tausta-asiakirjassa todetaan, että EU:n sisämarkkinat ovat yksi suurimpia eurooppalaisen integraation saavutuksia ja kasvun mahdollistajia ja asiakirjassa viitataan myös Enrico Lettan sisämarkkinaraporttiin. Lettan raportissa suositellaan kuluttajainformaation parantamista. Tausta-asiakirjassa todetaan, että EU:ssa on ollut jo vuosikymmen sitten 901 vapaaehtoista elintarvikkeiden merkintäjärjestelmää ja niiden määrä on sittemmin kasvanut. Elintarvikkeiden merkintöihin liittyen keskusteluun on noussut myös uusia näkökohtia, kuten eläinten hyvinvointi, kasvinsuojeluaineiden jäämät ja hiilijalanjälki. Monien, ei-harmonisoitujen merkintäaloitteiden kasvava määrä ei tausta-asiakirjan mukaan edistä sisämarkkinoiden toimintaa ja parempaa kuluttajainformaatiota. Tausta-asiakirjassa viitataan lopuksi myös Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja Pellolta pöytä –strategiassa mainittuihin kestäväan ruokajärjestelmän vihreisiin kumppanuuksiin (*engl. Green Alliances on sustainable food system*) EU:n kauppakumppaneiden kanssa. Lisäksi siinä todetaan, että vaikka kestäväää kehitystä koskevia osuuksia on lisätty EU:n kahdenvälisiin kauppasopimusneuvotteluihin, niin EU:n ja kolmansien maiden tuotantostandardien erot vaihtelevat edelleen suuresti.

Puheenjohtaja on esittänyt maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelua varten kaksi kysymystä:

Kysymys 1: Oletteko samaa mieltä asiakirjassa korostetuista haasteista, joita EU:n elintarvikeketju voi kohdata tulevina vuosina?

Kysymys 2: Mitkä toimet voisivat tuoda lisäarvoa ja auttaisivat sovittamaan yhteen EU:n kilpailukykyä ja samaan mahdollistaisi EU:n kansalaisille turvallisen ja ravitsevan ruoan tarjoamisen?

Yleisesti aiheesta

Maatalous- ja kalastusneuvostossa heinäkuussa käytiin ministereiden lounaskeskustelu aiheesta ”Preserving European food traditions”. Puheenjohtajavaltion kysymykset liittyivät ruokaketjun innovaatioihin sekä perinteisen eurooppalainen ruoantuotannon säilyttämiseen.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli syyskuun kokouksessaan maatalouden markkinatilanteesta. Samassa yhteydessä jäsenvaltiot kertoivat myös maataloustuotemarkkinoihin vaikuttavista eläintautien esiintymisistä, kuten märehtijöiden sinikielitaudista sekä pikkumärehtijärutosta.

Yleistä EU:n eläintautitilanteesta

Lintuinfluenssatilanne oli keväällä ja kesällä rauhallinen, mutta syksyn mittaan on tullut uusia tapauksia, myös Unkarin rasvamaksatuotannossa. Ranska on saanut taudin hallintaan rokottamalla tuotantopölvien linnut. Unkarissa ei rokoteta.

Romaniaan ja Kreikkaan levisi kesällä todennäköisesti Lähi-idästä pikkumärehtijärutto, joka aiheuttaa suurta kuolleisuutta lampailla ja vuohilla. Tauti levisi laajalle eikä sitä ole saatu hävitettyä. Lisäksi Kreikkaan ja Bulgariaan levisi kesän lopussa todennäköisesti Turkista lammas- ja vuohirokkoa. Tauti on tässä vaiheessa saatu rajoitettua alueellisesti, mutta ei hävitettyä.

Sinikielitaudin tyyppi 3 puhkesi kesällä 2023 Alankomaissa ja on kesällä 2024 levinnyt laajasti pohjoiseen Ruotsin länsirannikolle asti sekä itään Tsekiin ja Itävaltaan asti. Sinikielitautia esiintyy säännöllisesti Etelä-Euroopassa, johon se leviää vektoreiden välityksellä Pohjois-Afrikasta. Tauti on aiheuttanut paljon kuolleisuutta lampaissa ja rokotteet ovat osoittautuneet melko tehottomiksi.

Lisäksi afrikkalaista sikaruttoa esiintyy edelleen koko Itä-Euroopan alueella sekä Saksassa ja Italiassa. Ruotsi sai afrikkalaisen sikaruton hävitettyä omalta alueeltaan.

Pelloilta pöytään –strategian aloitteet

Euroopan komission keväällä 2020 julkaiseman Pelloilta pöytään –strategian toimintasuunnitelmassa oli useita aloitteita, joiden tavoitteena oli edistää mm. eläinten hyvinvointia, kasvinterveyttä ja kestäväää elintarvikekulutusta ja helpottaa siirtymistä terveellisiin ja kestäviin ruokavalintoihin. Kaikkia toimintasuunnitelman aloitteita ei ole kuitenkaan annettu.

EU:n kasvinsuojelulainelainsäädännön toimeenpano tulee todennäköisesti vähentämään hyväksytyjen tehoaineiden määrää. Kaikki markkinoilla olevat tehoaineet eivät läpäise uudelleenhyväksymisprosesseja ja uusia tehoaineita ei tule riittävän paljon tilalle. Tällä on vaikutus markkinoilla olevaan kasvinsuojeluainevalikoimaan ja muutokset valikoimassa vaikuttavat EU-alueen kasvintuotantoon.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kyseessä on maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 10.10.2024

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.-15.10.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 18.10.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallénius, MMM/RO/EUKA, sanna-helena.fallenius@gov.fi, puh. 0295 162 073

Hallitusneuvos Anne Haikonen, MMM/RO/ETU, anne.haikonen@gov.fi, puh. 0295 162 438

Neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin, MMM/RO/EKY, kajsa.hakulin@gov.fi, puh. 0295 162 361

Johtava asiantuntija Tove Jern, MMM/RO/ETU, tove.jern@gov.fi, puh. 0295 162 318

VAHVA-tunnus

EU/53/2024

-

Liitteet

-

Viite

-

Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä kokouksessaan 21.-22.10.2024. Maatalouden erityiskomitea valmisteli keskustelua kokouksessaan 7.10.2024.

Suomen kanta

Suomi tukee komissiota meneillään olevien kauppasopimusneuvotteluprosessien pikaisessa loppuun saattamisessa. Olemassa olevia sopimuksia tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin ja laajasti toimeenpanon ja aktiivisten vienninedistämistoimien kautta. On tärkeää, että sopimusten vaikutuksia omaan tuotantoon seurataan aktiivisesti. Kaupalla ja kotimaisella tuotannolla on molemmilla tärkeä rooli ruokaturvan takaamisessa.

Kaupalla on myös keskeinen rooli siinä, miten pystymme luomaan ympäristöllisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä ruokajärjestelmän niin EU:n sisällä kuin globaalisti. Toimia, joilla vaikutetaan EU:n terveys- ja ympäristöstandardien soveltamiseen tuonti-tuotteille tulisi arvioida tapauskohtaisesti.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio Unkari ei ole toimittanut tätä perusmuistiota laadittaessa asiakohdan tausta-asiakirjaa.

WTO:n maatalousneuvottelut

Maailman kauppajärjestön (WTO:n) ministerikokous pidettiin Yhdistyneissä Arabiemi-raateissa 26.-29. helmikuuta 2024. Maatalouskaupan uudistus oli kokouksessa keskeinen neuvotteluaihe, vaikka odotettavissa ei ollut sisällöllisiä päätöksiä kaupan vapauttamiseksi, tai tukien rajoittamiseksi. Neuvottelut keskittyivät jatkotyötä ohjaavaan työohjelmaan, jota työstettiin tekstipohjaisten neuvottelujen kautta. Lopputulemaa ei kuitenkaan saavutettu.

EU osallistui rakentavasti neuvottelujen edistämiseen, eikä tuloksen puuttuminen johtunut EU:n vastustuksesta. Erimielisyydet WTO:n jäsenistön kesken neuvottelujen tavoitteista ja etenemistavasta ovat edelleen suuret. Erityisesti haasteena on pysyvän ratkaisun löytäminen kehitysmaiden varastointiohjelmia koskevaan kysymykseen, joka kytkeytyy yleisempään tavoitteeseen kauppaa vääristävän tuen rajoittamisesta. Edellisiin kokouksiin verrattuna neuvotteluja voitiin kuitenkin käydä riittävää hyväksyntää saaneen pohjatekstin pohjalta, mikä antaa aiempaa paremmat lähtökohdat jatkoneuvotteluille.

Ministerikokouksen työn pohjalta Brasilia laati WTO:n heinäkuun yleisneuvostoon päätösehdotuksen, jolla pyrittiin sopimaan prosessista ns. modaliteetteja koskevan päätöksen tekemiseksi seuraavassa ministerikokouksessa. Yhteisymmärrystä ehdotuksesta ei kuitenkaan saavutettu.

Maatalousneuvottelujen puheenjohtaja on ehdottanut työn jatkamista aihekohtaisissa ryhmissä, joiden työn edistämiseksi nimettäisiin aihekohtaiset fasilitaattorit. Käsiteltävät kokonaisuudet olisivat: vientikilpailu, kotimainen tuki, vientirajoitukset, markkinoillepääsy, puuvilla sekä varastointiohjelmat (PSH) ja kehitysmaiden erityissuojamekanismi (SSM).

Keskeisiä horisontaalisia teemoja, kuten ruokaturva, kestävyys ja läpinäkyvyys käsiteltäisiin rinnakkaisesti myöhemmin sovittavan etenemistavan mukaan.

Sekä neuvotteluprosessissa että WTO:n säännöllisessä seurantatyössä EU:n autonomiset kauppaan vaikuttavat ympäristötoimet, erityisesti EU:n metsäkatoasetus ja sen toimeenpano, on ollut kauppakumppanien voimakkaan kritiikin kohteena.

EU:n ja Uuden Seelannin välinen vapaakauppasopimus

EU:n ja Uuden-Seelannin välinen vapaakauppasopimus astui voimaan 1.5.2024. Sopimus poistaa tullit kaikelta EU:n maatalousvienniltä Uuteen-Seelantiin. EU:n tuonnissa herkkien tuotteiden, kuten naudanlihan, lampaanlihan, juuston, voin ja maitojauheen markkinoillepääsy toteutetaan avaamalla tullikiintiöitä Uudesta-Seelannista peräisin oleville tuotteille. Sopimus sisältää kestäviä ruokajärjestelmiä ja eläinten hyvinvointia koskevan kappaleen, jolla edistetään yhteistyötä maiden välillä.

EU:n ja Australian väliset vapaakauppaneuvottelut

Neuvottelut osapuolten välillä olivat jo edenneet loppuvaiheeseen, ja komission tavoitteena oli päättää neuvottelut heinäkuun 2023 loppuun mennessä. Neuvottelut kuitenkin lykkääntyivät. Australia on vaatinut suurempaa markkinoillepääsyä tärkeissä maatalouden vientituotteissaan: naudanliha, lampaanliha ja sokeri.

Muut kauppasopimukset

Neuvottelut vapaakauppasopimuksista jatkuvat Indonesian ja Intian kanssa. Thaimaan keskeytyksessä olleet neuvottelut on myös aloitettu uudelleen. Nopeita tuloksia ei kuitenkaan liene odotettavissa. Neuvottelut Filippiinien kanssa on myös tarkoitus jälleen aloittaa.

EU:n ja MERCOSUR- ryhmän välillä saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys vapaakauppasopimuksesta jo kesällä 2019, mutta sopimuksen hyväksyminen ei ole edennyt. Osapuolet ovat neuvotelleet sopimukseen liittyvästä kestävästä kehitystä koskevasta juridisesta lisäinstrumentista, joka voisi edistää sen hyväksyttävyyttä EU:ssa. Osapuolet koontuivat neuvotteluihin sopimuksen edistämiseksi syyskuun alussa Brasiliassa.

EU:n ja Chilen välisen sopimuksen päivittämisestä osapuolet pääsivät sopuun vuoden 2022 lopulla. Sopimus sisältää markkinoillepääsyn parannuksia maataloustuotteille. Osapuolet allekirjoittivat joulukuussa 2023 kehys sopimuksen ja väliaikaisen kauppasopimuksen, joista jälkimmäinen tulee voimaan heti Chilen kongressin hyväksynnän jälkeen.

Yli kymmenen vuotta väliaikaisesti sovellettu sopimus EU:n sekä Perun, Kolumbian ja Ecuadorin kanssa on tulossa hyväksytyksi syksyllä, kun pitkäksi venynyt hyväksymisprosessi saatetaan päätökseen.

Autonomiset kauppatoimet

Toukokuussa neuvosto hyväksyi asetuksen Ukrainalle myönnettyjen yksipuolisten, määraikaisten tullietuuksien (ATM) jatkamisesta vuodelta eteenpäin 6.6.2024 alkaen. Asetukseen sisältyvät suojalausekkeet, jotka mahdollistavat kauppaetuuksien keskeyttämisen, mikäli tullien poistaminen aiheuttaa vakavia vaikeuksia unionin vastaavien tai suoraan kilpailevien tuotteiden markkinoille. Asetuksen mukaan komissio valvoo jatkossa säännöllisesti kauppavirtoja ja niiden mahdollisia häiriöitä ja raportoi niistä jäsenmaille. Komissio valvoo erityisesti siipikarjan, kananmunien, sokerin, kauran, maissin, suurimoiden ja hunajan tuontimääriä. Näiden tuotteiden osalta komissio on velvoitettu tekemään rajoitustoimenpiteitä, jos tuontimäärät ylittävät viitevuosien aritmeettisen keskiarvon. Asetuksen yhteydessä annetussa lausumassa komissio sitoutuu myös seuraamaan erityisesti vehnän tuontia ja käsittelee esiin tulevia ongelmia Ukrainan kanssa käytävässä jatkuvassa vuoropuhelussa.

Toukokuun lopulla EU päätti tuontitullien korottamisesta eräille venäläisille ja valkovenäläisille maataloustuotteille. Asetus kattaa viljan, öljykasvit ja niistä johdettuja tuotteita sekä sokerijuurikaspelletit ja kuivatut herneet. Toimenpiteen tarkoituksena on ehkäistä EU-markkinan epävakaus, estää Venäjän Ukrainalta varastaman viljan laitton vienti EU:hun ja estää Venäjää käyttämästä viljanviennistä saamia tuloja sodan rahoittamiseen. Tullien korotus ei vaikuta tuotteiden kauttakuljetukseen EU:n kautta. Päätöksen ei odoteta vaikuttavan kielteisesti maailmanlaajuiseen elintarviketurvaan. Usea EU:n jäsenmaa on esittänyt lisätullien ulottamista suurempaan osaan tuonnista.

Kiinan aloittamat polkumyynti- ja tasoitustullitutkinnot

Kesäkuun 17. päivänä Kiina ilmoitti EU:n sianlihaa ja muita syötäviä ruhonosia koskevan polkumyyntitutkinnoin avaamisesta. Tutkinnoin perusteena oli Kiinan karjanhoitoyhdistyksen tekemä kanne. Väliaikaisten polkumyyntitullien käyttöönotto on mahdollista 60 päivän kuluttua tutkinnoin aloittamisesta. Polkumyyntitutkinta on tarkoitus saada päätökseen vuoden kuluttua. Toistaiseksi lisätulleja ei ole Kiinan taholta asetettu.

Elokuun 21. päivänä Kiina aloitti eräitä EU:n maitotaloustuotteita koskevan tasoitustullitutkinnoin, joka koskee eräitä sekä EU-tason että kansallisen tason tukitoimia maitosektorille. Suomesta ei ole viety Kiinaa tutkinnoin kohteena olevia tuotenimikkeitä. Sekä komissio että jäsenmaat valmistautuvat vastaamaan tutkinnoin esitettäviin kysymyksiin.

Syyskuussa EU ilmoitti aloittavansa WTO:ssa riitojenratkaisumenettelyn mukaisen konsultaatioprosessin Kiinan aloittamista toimista, joihin ryhtymiselle se ei katso olevan laillisia perusteita.

Puheenjohtajavaltio esittää seuraavan kysymyksen maatalous- ja kalastusneuvoston keskusteluun:

Miten varmistetaan, että EU:n viljelijät hyötyvät kaupasta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 10.10.2024

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.-15.10.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 18.10.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Markus Schulman, MMM/RO/EUKA, puh. 029 516 2475,
markus.schulman@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

Liitteet -

Viite -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/42/2024-MMM-193

Muroma Hanna

8.10.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston 21.-22.10.2024 muut asiat

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 21.-22.10.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston 21.-22.10.2024 asialistalla on puheenjohtajavaltion tiedotusasioita. Asialistalle saattaa tulla myös muita asioita.

Suomen kanta

Suomi ottaa asiat tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

- a) Elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä käsitelleen "Food waste – 2024-2030" -konferenssin tulokset (Budapest, 1. lokakuuta 2024)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Ruokahävikkonferenssi järjestettiin Budapestissa 1.10.2024. Puheenjohtajavaltio Unkarin ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n järjestämä kokous liittyi YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteen 12 alatavoitteeseen 12.3 puolittaa vuoteen 2030 mennessä maailmanlaajuinen ruokahävikin määrä jälleenmyyjä- ja kuluttajatasolla sekä vähentää ruokahävikkiä tuotanto- ja jakeluketjuissa. Konferenssin tavoitteena oli edistää vuoropuhelua kansallisista ruokahävikin vähentämisohjelmista, niissä tähän mennessä saavutetuista menetelmistä ja tuloksista sekä esitellä hyviä käytäntöjä, joilla tuetaan pyrkimyksiä vähentää ruokahävikkiä.

b)YMP-alan johtajien kokouksen tulokset
(Budapest, 10.–12. syyskuuta 2024)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

YMP-alan johtajien kokous järjestettiin Unkarissa 10.-12.9.2024. Kokouksessa käsiteltiin yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmien (CAP-suunnitelmien) toimeenpanoa sekä niiden yksinkertaistamista. Yksinkertaistamisen osalta keskusteltiin muun muassa vuoden 2024 muutoksista ehdollisuuden GAEC-vaatimusten soveltamisessa, sekä yksinkertaistamisesta koskien monitorointia ja arviointia. Seuraava YMP-johtajien kokous järjestetään kesäkuussa 2025 Puolan Krakovassa.

c)EU:n maksajavirastojen johtajien konferenssin tulokset
(Budapest, 16.–18. lokakuuta 2024)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Maksajavirastojen johtajien 56. konferenssi järjestetään Budapestissa 16.-18. lokakuuta 2024. Suomea kokouksessa edustaa Ruokavirasto. Kokouksessa käsitellään yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen viimeisimpiä vaiheita. Kokouksessa kuullaan puheenvuoroja esimerkiksi valvontajärjestelmän tehokkuudesta, eläinten tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmän toimeenpanosta ja käytännön toimista, sekä vuotuisesta tuloksellisuusraportoinnista. Puheenvuorojen lisäksi konferenssissa järjestetään työpajoja muun muassa sosiaalisesta ehdollisuudesta sekä paikkamerkittyjen valokuvien ja mobiilisovellusten roolista maksajavirastoissa.

d)(mahd.) Merimetsojen ja hylkeiden metsästämisestä tehostaminen sekä hyljetuotteiden kauppakieltoa koskevat kysymykset
Ruotsin valtuuskunnan tiedotusasia mm. Suomen tukemana

Muissa asioissa käsitellään Ruotsin aloitteesta merimetsojen ja hylkeiden metsästämisestä tehostamista sekä hyljetuotteiden kauppakieltoa koskevia kysymyksiä. Hylje- ja merimetsokantojen kasvu aiheuttavat lisääntyvää painetta Itämeren osaksi jo heikentyneille kalakannoille. Näiden paineiden vähentämiseksi esitetään, että EU:n metsästäystä rajoittavaa lainsäädäntöä (lintudirektiivi ja hyljetuotteiden kauppakieltoa koskeva asetus) tulisi muuttaa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 10.10.2024

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.-15.10.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 18.10.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**Taloudelliset vaikutukset****Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät****Asiakirjat****Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Kohta a:

Erityisasiantuntija Hanna Muroma, MMM/RO/EUKA, puh. 0925 162 038, hanna.muroma@gov.fi

Kohta b:

Neuvotteleva virkamies Martti Patjas, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 474, martti.patjas@gov.fi

Erityisasiantuntija Tiina Hartman, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 271, tiina.hartman@gov.fi

Erityisasiantuntija Hanna Muroma, MMM/RO/EUKA, puh. 0925 162 038, hanna.muroma@gov.fi

Kohta c:

Erityisasiantuntija Hanna Muroma, MMM/RO/EUKA, puh. 0925 162 038, hanna.muroma@gov.fi

Kohta d:

Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494, orian.bondestam@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

Liitteet -

Viite -

Liitteet -